

Bariéry v knihovnách, bariéry v nás

Jana Vejsadová
Krajská knihovna Vysočiny

Bariéry

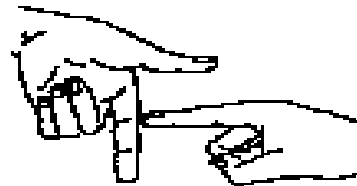
- architektonické

- orientační

- komunikační

Rovný přístup k informacím v knihovně pro všechny

- Listina základních lidských práv a svobod
- Charta zdravotně postižených
- Národní plán podpory a integrace občanů se zdravotním postižením na období 2006 - 2009
- Národní program přípravy na stárnutí
- Manifest IFLA/UNESCO o veřejných knihovnách
- Manifest IFLA o službě Internet
- Koncepce rozvoje knihoven v ČR na léta 2004 - 2010

Počty zdravotně znevýhodněných v ČR

Celkem 1,2 mil. obyvatel ČR

- 100 tis. zrakově postižených
- 17 tis. nevidomých
- 300 tis. sluchově postižených
150 tis. hluchých
- 60 tis. s poruchami řeči
- 1500 hluchoslepých
- 300 tis. mentálně postižených
- 300 tis. pohybově postižených
- 480 tis. diabetiků
- 150 tis. po cévní či mozkové příhodě
- 140 tis. epileptiků
- 100 tis. duševně nemocných
- 17,3% populace lidé nad 60 let

Znalost legislativy :

- Vyhláška č.369/2001 Sb. Ministerstva pro místní rozvoj o obecných technických požadavcích zabezpečujících užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace
 - novostavby musí být bezbariérové - dobré příklady řešení - nová nákupní centra, hypermarkety
 - **staré budovy - dosud chybí zákonná povinnost**
 - historické budovy a památkové objekty

Osoby s omezenou schopností pohybu a orientace

- osoby postižené pohybově na vozíku, používající chodítka pro invalidy nebo vysoké podpůrné hole (berle, francouzské hole), s dočasnými i trvalými pohybovými problémy
 - osoby s omezenou funkčností horních končetin
 - osoby pokročilého věku, těhotné ženy i osoby s dětmi v kočárku nebo s dítětem do 3 let věku
- osoby se smyslovým postižením zrakově postižení a nevidomí, neslyšící a nedoslýchaví, hluchoslepí, mentálně postižení

Veřejně přístupné budovy

- PUB+ /2003 – 2004/
mezinárodní srovnávací výzkum za podpory Evropské komise, týkající se přístupnosti veřejných budov pro zdravotně znevýhodněné z hlediska pohybu
- public utilities buildings
veřejně přístupné budovy - školy, knihovny, státní instituce, úřady, obchody, kina, divadla, muzea, výstavní sítě, sportovní centra, bankovní domy, atd.
- challenged people
lidé, kteří zdolávají výzvy

Cíl výzkumu

- popsat současný stav
- identifikovat problémy
- nalézt dobré příklady řešení
- poskytnout informace těm, kteří se problematikou HC zabývají
- doporučit kroky ke zlepšení situace

Bariéry ve veřejných budovách

- chybí nebo jsou nedostatečné nájezdy, rampy, plošiny a výtahy
- nevhodný povrch a šíře nášlapných ploch schodiště
- úzké chodby a průchody, málo místa ve výtazích
- veřejné telefony, zvonky, kliky - vysoko, neúčelné
- špatně přizpůsobené toalety, příp. žádné
- kluzké podlahy, různá výška podlahy, vstupní rohože, zábradlí
- nedostatek židlí, laviček a odpočinkových míst
- málo vyhrazených parkovacích míst

Postoj veřejnosti

- nepovažuje problém za dostatečně vážný
- nevidí, nechce nebo neumí vidět problémy očima znevýhodněných a pečujících
- přivádí znevýhodněné do situace, kdy jsou odkázáni na pomoc druhých
- nezná nebo nerespektuje legislativu
- nabídka i poptávka jsou pohybem v kruhu

Perspektivy integrace

- legislativa
- finanční podpora
- výuka, výchova, osvěta
- informace
- Internet
 - > e-government, e-banka, e-podpis, e-working, e-learning, e-obchod...
 - > komunikace, kultura, volný čas ...
- koncepční politika
- monitorování potřeb ZP

Knihovna bez bariér

- blind friendly web
- on-line služby
- navigace z webu i v terénu
- bezbariérový přístup i prostředí pro všechny
- dokumenty v tištěné, zvukové i elektronické podobě
- Internet se speciálním software
- základní kompenzační pomůcky
- alternativní komunikace
- asistence

Doporučené informační prameny

- SKOPEC, Jan. Bezbariérové řešení staveb. Praha:ABF ; Arch, 2005.
- DUDR, Viktor, LNĚNIČKA, Petr. Navrhování staveb pro samostatný a bezpečný pohyb nevidomých a slabozrakých osob. S.l. : ČKAIT, 2002.
- FILIPIOVÁ, Daniela. Projektujeme bez bariér. Praha: MPSV, 2002.
- ŠPINAR, David. Tvoříme přístupné webové stránky. Brno: Zoner Press, 2004.

Vysočina bez bariér

Fond Vysočiny - grantový program Vysočina bez bariér 2004

- objem finančních prostředků: 4.000.000,- Kč
- počet podaných projektů: 43
- počet hodnocených projektů: 41
- počet úspěšných projektů: 37
- požadovaná výše podpory: 6.457.998,- Kč
- rozdělená podpora: 3.997.000,-Kč

Vysočina bez bariér

Cíle podpory:

- odstranění architektonických bariér
nájezdy do úřadů, škol, poliklinik, obecních budov
- tzv. měkké projekty
psychoterapie, kompenzační pomůcky: Tyflo Vysočiny,
Městská knihovna Třebíč
- nákup automobilu
Speciální škola H.Brod a Svaz vozíčkářů

Vysočina bez bariér - perspektivy

Vysočina bez bariér 2006

- grantový program na podporu odstraňování bariér ve veřejných budovách i na pomoc zdravotně znevýhodněným k překonávání bariér a dosažení soběstačnosti
- předpokládaný termín výzvy : listopad 2005
- srovnatelné podmínky i oblasti podpory

Další využitelné finanční zdroje

- Ministerstvo kultury ČR
 - **Knihovna 21. století 2006** – zpřístupnění knihovních fondů občanů se ZP
 - **Program podpory kulturních aktivit zdravotně postižených občanů** – mj. podpora odstraňování architektonických a informačních bariér neinvestičními prostředky a podpora aktivit zaměřených na realizaci NPPS

Další využitelné finanční zdroje

- Ministerstvo zdravotnictví ČR
 - Program vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením
 - Projekty zdravého stárnutí
 - :
- Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
 - Podpora aktivit zaměřených zejména na integraci a pomoc seniorům a osobám se zdravotním postižením

Dotace a granty na rok 2006

- Informace o poskytování dotací nestátním neziskovým organizacím v roce 2006 a grantové programy nadací
 - dotační podmínky ministerstev, připravované programy krajů a také většiny významných českých nadací
 - na stránkách Rady vlády ČR www.vlada.cz
 - na stránkách HELPNET www.helpnet.cz

Děkuji vám, že nejste lhostejní

Jana Vejsadová
Krajská knihovna Vysočiny
Havlíčkův Brod
vejsadova@kkvysociny.cz